

αυτοθυσίαν ἀνθρωπίνως προϋποτιθεμένου φυσικά ὅτι δὲν ἦτο παράφρων! Ἐνῶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τοῦ προσέφερον ἑκατομμύρια λαοῦ τὴν βασιλικὴν πορφύραν, τὸ διάδημα καὶ τὸν θρόνον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους αὐτὸς ἀκοποιεῖται ταῦτα καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐκλέγει εὐχαρίστως καὶ οἰκειοθελῶς τὴν κοκκίνην χλαμύδα, τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸν Σταυρόν. Ἐξηγεῖται ἀνθρωπίνως ἡ τοιαύτη στάσις; Γὰ ἔκτακτα τέλος καὶ ἀνεξήγητα ὅλως φυσικά καὶ ὑπερφυσικά γεγονότα ἃ ἐξετυλίχθησαν κατὰ τὴν ὑστάτην στιγμὴν Του ἅτινα ἠνάγκασαν καὶ τὸν Ρωμαῖον ἐκατόνταρχον ν' ἀναφωνήσῃ τὸ ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος, καὶ τὸν Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην τὸ ἢ Θεὸς θνήσκει ἢ τὸ πᾶν ἀπώλετο δὲν εἶναι πλεόν ἢ ἐμφανεῖς ἀποδείξεις τῆς Θεότητός Του; Τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἱστορικότητα ὅλων τῶν ἄνω ἐκτιθεμένων ἀφοῦ σύγχρονοὶ Του δὲν τὸ ἐτόλμησαν ἂν καὶ εἶχον ὑψιστον ἀτομικὸν πρὸς τοῦτο συμφέρον; Ὡστε εὐλόγως ἔλεγεν ἐγὼ τίθημι τὴν ζωὴν μου. Οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι καὶ πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἔχεις ἐν ἐμοὶ (πρὸς Πιλάτον) κ.λ.π. (Ἰωάν. 10 18). Πῶς ἔχει τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν νὰ ὀμιλῇ μετ' ὅσων γλυκύτητα περὶ τοῦ Ἰούδα; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ τόση ἀτάραξία Του δι' ἑαυτὸν καθ' ἣν στιγμὴν συνελαμβάνετο ὡς κακοῦργος καὶ ἢ προσπάθεια ν' ἀσφαλισθοῦν οἱ μαθηταὶ Του; Πῶς καὶ ἀπὸ τὸ Κριτήριον ἔχει τόσην ἀπάθειαν ὥστε τὰ παρακολουθῇ τοῦ Πέτρου τὰς ἐν τῇ αὐλῇ ἀρνήσεις καὶ δι' ἑνὸς βλέμματος νὰ ἐπιφέρῃ ἐπαναστατικὴν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Πέτρου μετάνοιαν; Πῶς ἔχει τόσην ψυχικὴν ἀντοχὴν νὰ παρηγορῇ τὰς κλαιούσας δι' Αὐτὸν γυναῖκας ἐνῶ ὠδηγεῖτο εἰς τὸν Γολγοθᾶν; Μὲ πόσον ἀπειρον συμπάθειαν προνοεῖ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ περὶ τῆς μητρὸς Του ἐμπιστευόμενος ταύτην τῷ Ἰωάννῃ! Μὲ πόσην ἀγάπην προσεύχεται ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν Του! Πῶς ὑπομένει ἐν σιγῇ τόσα ταπεινωτικὰ μαρτύρια ἀπὸ ἐκείνους οὓς διὰ βίου εὐηργέτει καὶ ὑπὲρ ὧν ἀπέθνησκεν! Καὶ ποῦ δὲν ἀποτυπῶνται ἡ Θεανδρική μεγαλοψυχία Του! Εἶναι ποτὲ δυνατόν ὁ οὕτω θνήσκων νὰ ἦναι ἀπλοῦς ἄνθρωπος; Ἐπιτρέπει τοιαύτην σκέψιν ἢ πείρα, ἢ κοινὴ λογικὴ καὶ ἡ ἱστορία; Καὶ αὐτὸς ὁ Βάουρ ἐξετάζων τὸν θάνατόν Του

καὶ δεσμευόμενος ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ μόνον μυστηριώδες τῆς ἱστορίας πρόσωπον εἶναι ὁ Χριστὸς δηλαδὴ ἀνεξήγητος ἄνθρωπος. Καὶ ἄλλοι ἀπέθανον ὑπὲρ ἄλλων ἀλλ' ὑπὲρ οἰκείων, φίλων, πατρίδος, εὐεργετῶν, ἐπιστήμης, δικαίου, καὶ πάντοτε ἐξ ὑπολογισμοῦ καὶ ἐξ ἀνάγκης ὡς καὶ ὁ Σωκράτης, ἀλλ' οὐδεὶς ὑπὲρ ὅλου ὅμοῦ τοῦ κόσμου, τελείως αὐτόκλητος, αὐτοβούλως ἐκλέγων τὸ φρικτότερον τῶν μαρτυριῶν, καὶ δὴ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν Του σταυρωτῶν. Οὐδεὶς βεβαίως διότι οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρξε Θεάνθρωπος ὡς ὁ Χριστός. Ἄς ἴδωμεν ἂν ὁ θάνατος τὸν ἐξίσωσε πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἡ ΠΡΟΪΜΟΣ ΑΛΗΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Α'.

Ἐνα πολὺ πολὺ σοβαρὸν φαινόμενον τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ σημερινὴ μεταπολεμικὴ κοινωνία μας, εἶναι καὶ ἡ πολὺ πολὺ ἐνωρίς ἠθικὴ ἀλητεία καὶ ἀχαλίνωτος ζωὴ τῶν παιδιῶν τῆς σήμερον, τὰ ὅποια ὑπέστησαν καὶ αὐτὰ σοβαρώτατον κλονισμὸν ἔπειτα ἀπὸ τὸν τρομερὸν τελευταῖον σεισμὸν τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Καὶ εἰάν ὑπῆρχε ζήτημα ἐκ τῶν πλεόν σοβαρωτέρων τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε πρωτίτως καὶ κατ' ἐξοχὴν, ὄχι μόνον νὰ ἀπασχολήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνησυχῆσῃ πάντας, τοῦτο ἀσφαλῶς ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ ζήτημα τῆς παρατηρουμένης προΐμου ἀλητείας τῶν παιδιῶν τῆς σήμερον, ἅτινα θὰ ἀποβῶσι μετ' οὐ πολὺ ὄχι μόνον οἱ πολῖται ἀλλὰ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς αὔριου.

Καὶ τίς δύναται νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν παρατηρουμένην ἠθικὴν ἐξάρθωσι τῶν παιδικῶν αἰσθημάτων, καὶ τὴν τελείαν παραλυσίαν τῶν πλείστων νέων τῆς σήμερον;

Ἀπὸ οἰονδήποτε σημείου θελήσῃτε νὰ ἀρχίσῃτε τὴν ἐξέτασιν, θὰ εὐρεθῆτε ἀκριβῶς πρὸ μιᾶς ὅλως νέας καταστάσεως πραγμάτων, τελείως ξένων πρὸς τὴν παρελθούσαν παιδικὴν ἱστορίαν, ἀναλόγως τῶν σωματικῶν καὶ ἠθικῶν ἰκανοτήτων τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν παιδιῶν. Τοιαύτη ἀκριβῶς εἶναι ἡ κατάστασις. Ὅλα δὲ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ὁ Δημιουργὸς ἔθεσε προσδεδεμένα διὰ τοῦ χαλινου τῆς φύσεως, πλησίον τοῦ παιδιοῦ, διὰ

τήν ὄλην αὐτοῦ ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν, ἀκόμη ἀπὸ αὐτῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ βρεφικοῦ τοῦ λίχνου, ὅλα ταῦτα ὑπέστησάν ἀνάλογον, ἠθικὴν ἀτονίαν, καὶ ἐπηρεασμὸν, ἀντίθετον τοῦ ὑπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων μαρτυρουμένου, καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἐκδηλουμένης θείας θελήσεως τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἡ οἰκογένεια ὑπὸ τὴν στέγην τῆς ὁποίας τὸ παιδί βλέπει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναμένει, ὡς ἔτοιμος πρὸς σπορὰν ἀγρός, τὰ πρῶτα σπέρματα τῶν [πρώτων ἠθικῶν ἀληθειῶν καὶ ὑποχρεώσεων, δύναται τις νὰ εἴπῃ μετὰ πεποιθήσεως, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ὅτι ἔχασε τὴν κυριαρχοῦσαν ἠθικὴν θέσιν αὐτῆς ἐν τῇ καθόλου κοινωνίᾳ.

Καὶ εἰς αὐτὸ ὄχι ὀλίγον συνετέλεσεν ἡ τρομερὰ διαφθορὰ ἣτις ἀναπηδήσασα ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἐξετράφη ζωογονηθεῖσα διὰ τοῦ κνισμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων σαρκῶν καὶ τῆς ὁσμῆς τῆς πυρίτιδος.

Ἡ κατάστασις αὕτη τῆς διαφθορᾶς εἶναι ἀληθὲς πῶς εὔρε καὶ τὸν καιρὸν ὅλον ἰδικὸν τῆς διὰ νὰ ριζοβολήσῃ εἰς τὰς κοινωνικὰς τάξεις, ἐν οἷς καὶ εἰς τὰς τῶν παιδιῶν, ἀφοῦ αἱ τολίπαι τοῦ καπνοῦ τῶν ὄπλων καὶ τῶν τηλεβόλων ἐσκοτίζον τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων. Τὰς ὅλως ταύτας ἐξαιρετικῶς ἀτυχεῖς περιστάσεις καὶ τὰς περιπετείας τῆς ἀνθρωπότητος ἐξεμεταλεύθησαν ἀγρίως αἱ νέαι ἀνατρεπτικαὶ ἀρχαὶ καὶ δοξασαὶ περὶ ἠθικῆς καὶ ἀληθείας, τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ Μπολσεβικισμοῦ.

Τὸ σκοτὸς τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐκδικήσεως τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς παγκοσμίου συρράξεως εἰς τὰς διανοίας πάντων ἐκείνων, εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων εἶχεν ἐμπιστευθῆ ἢ διακυβερνήσις τῶν λαῶν τόσον, ὅσον καὶ ἡ περιφρούρησις τῶν ἀρχῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν του, συνετέλεσεν τρόπον τινα συνωμοτοῦν καὶ αὐτὸ μετὰ τῶν ἐχθρῶν πάσης ἠθικῆς τάξεως τῶν—Κομμουνιστῶν καὶ Μπολσεβίκων—εἰς τὴν ἐκπόρθησιν τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἠθικῆς. Εἶναι ἀκριβὲς τὸ σκοτὸς τῆς νυκτὸς τὸ συνωμοτοῦν μετὰ τῶν κλεπτῶν εἰς τὰς διαρρήξεις καὶ τὸ περικρύπτων τὰς ἐξαχρειώσεις. Ἡ Κατασπίλωσις πάσης ἠθικῆς κατέστη τελευταίως τόσον ἐμφανῆς, ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπασχοληθῆ με αὐτὴν κάθε στοιχεῖον τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ ἀντίθε-

τον στρατόπεδον τῶν ἀνατρεπτικῶν ἀρχῶν καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἔπαυσε, νὰ εἶναι λάτρις τῆς Χριστιανικῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς. Ἡ οἰκογένεια κινδυνεύει νὰ ἀποβῆ ἐὰν ἀκόμη διὰ τοὺς ὀλίγους εἶναι τοῦτο ἀγνωστον, ἔταιρεία συνοίκων, οἷτινες πλὴν τῆς κοινῆς στέγης οὐδὲν ἄλλο οὐσιαστικῶς κοινὸν ἔχουσι.

Ἄλλὰ μήπως καὶ αὐτὸ τὸ Σχολεῖον τὸ κυρίως μορφωτικὸν μέσον τῆς πολιτείας δὲν ὑπέστη σοβαρὰ ρείγματα εἰς τὸ ὅλον ἔργον τοῦ προορισμοῦ του, ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, λόγῳ τῶν διαφορῶν ἀνωμαλιῶν ἐνεκα τῶν τελευταίων περιπετειῶν; Ἄλλὰ περὶ αὐτὸν εἰς τὸ ἐπόμενον.

Ο ΓΟΛΓΟΘΑΣ

Γολγοθᾶς!

Ἰερὰ συγκίνησις ἀπεριγράπτου δυνάμεως καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν μου, ὅποταν συλλογίζωμαι τὸν ἱερὸν τόπον τοῦ Γολγοθᾶ.

Νοερώς παρίσταμαι ἐκεῖ καὶ ὅλος σιγηλὸς καὶ γονυκλινῆς διατελῶ, πρὸ τοῦ μυστηρίου καὶ μεγαλειώδους ἱεροῦ τούτου λόφου.

Ὡ! Ὅποια ἱερὰ σκέψεις ἀνέρχονται νῦν εἰς τὴν διάνοιάν μου καὶ ὅποια ἱερὰ αἰσθήματα κατακλύζουν τὴν καρδίαν μου!

Πρὸ 1892 ἐτῶν ἕνας θεάνθρωπος πάσχει ἐκεῖ, ὀδυνᾶται καὶ φρικτῶς ἐπὶ τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ σταυροῦ.

Καὶ εἶνε λοιπὸν δυνατόν ποτε νὰ μὴ συγκινηθῆτις καὶ νὰ μὴ συγκλονηθῆτις ἐξ ὀλοκλήρου, τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀτενίζει ἕνα θεάνθρωπον φρικταλῶς σφαδάζοντα, σφαδάζοντα μάλιστα διὰ τὸν ἄνθρωπον οὐχὶ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς κακουργίας;

Γολγοθᾶς!

Ἡ διάννοια τοῦ πιστεύοντος ἀνθρώπου διὰ τῆς χάριτος τοῦ σφαγιασθέντος Σωτῆρος ἀποκαθαιρομένη τῶν γειρῶν καὶ ποταπῶν ἰδεῶν, πολλάκις δὲ καὶ κτηνωδῶν τοιοῦτων, ἵπταται διὰ τῶν πτυρῶν τῆς ὑγιούς φαντασίας εἰς τοὺς αἰθέρας καὶ μεταρσιούται εἰς τὰς ὑψίστας οὐρανίους σφαίρας.

Γολγοθᾶς!

Ἡ ἀνθρωπίνη καρδία διὰ τῆς θυσίας ἐκείνης τῆς οὐρανοῦ, τῆς φρικτῆς καὶ ἀνεκκαλήτου, τῆς θυσίας ἑνὸς θεοῦ λυτρωτοῦ ἀποβάλλει, ἀλλὰ τί λέγω, παντελῶς ἐκριζώνει